

Avalent>Kohtuasja algatamine>Euroopa justiitsatlas tsiviilasjades>Pangakontode Euroopa arestimismäärus**Pangakontode Euroopa arestimismäärus****Artikli 50 lõike 1 punkt a – kohtud, kes on määratud pädevaks arestimismäärust tegema**

Esimese astme kohtu (*tribunal de grande instance*) täitmiskohtunik (*juge de l'exécution*). Pärast seda, kui võlausaldaja on saanud ametliku dokumendi, on esimese astme kohtu täitmiskohtunik pädev tegema pangakontode Euroopa arestimismääruse.

Artikli 50 lõike 1 punkt b – asutus, kes on määratud pädevaks hankima kontot käsitlevat teavet

Kohtutäitur (*huissier de justice*).

Artikli 50 lõike 1 punkt c – kontot käsitleva teabe hankimise viisid

Kohtutäituril on õigus teha päringuid Ficoba registris, kuhu on koondatud andmed kõikide üksikisikute pangakontode kohta Prantsusmaal.

Kohaldatakse artikli 14 lõike 5 punkte a ja b: pangad on kohustatud avaldama määratud teabeasutuse nõudel, kas võlgnikul on nende pangas pangakonto; teabeasutusel on juurdepääs asjakohasele teabele, mis on riigi ameti- või haldusasutuste käsutuses kas registrites või muul moel.

Prantsuse õigus võimaldab juurdepääsu võlgniku pangakonto andmetele, kui võlausaldajal on täitedokument (tsiviiltäitemenetluse seadustiku (*code des procédures civiles d'exécution* – CPCE) artiklid L. 152-1 ja L. 152-2).

Ficoba register (pangakontode ja muude sarnaste kontode riiklik register, *Fichier national des comptes bancaires et assimilés*) loodi 1971. aastal ja seda haldab maksuamet (*Direction Générale des Finances Publiques*). Registrisse on kantud kõik kontod (pangakontod, postipangakontod ja hoiukontod jne) ning volitatud isikud saavad registrist teavet üksikisikute või ettevõtjate kontode kohta.

Andmed kantakse registrisse konto avamisel. Finantsasutus teatab konto omanikule uue konto registreerimisest Ficoba registris. Teade konto avamise, sulgemise või muutmise kohta sisaldab järgmisi andmeid:

selle finantsasutuse nimi ja aadress, kus konto on avatud;

konto number, liik ja tunnused;

teatud toimingute kuupäev ja liik (konto avamine, sulgemine või muutmine);

konto omaniku nimi, sünnikuupäev ja -koht ning aadress; füüsilisest isikust ettevõtja puhul Siret' (ettevõtjate harukontorite identifitseerimissüsteemi register, *système d'identification du répertoire des établissements*) number;

juuriidilise isiku puhul nimi, õiguslik vorm, Siret' number ja aadress.

Registrist ei saa teavet kontol tehtud tehingute ja kontojäägi kohta.

Konto avanud, sulgenud või seda muutnud pangalt teate saamisel teeb maksuamet registrisse kande. Isikute perekonnaseisu kohta annab tõendi INSEE (Riiklik Statistika- ja Majandusuuringute Instituut, *Institut national de la statistique et des études économiques*); juriidiliste isikute andmeid tõendab ja ajakohastab maksuamet, kasutades selleks Sirene süsteemi (riiklik ettevõtjate ja nende harukontorite identifitseerimise ja registreerimise süsteem, *Système national d'identification et du répertoire des entreprises et de leurs établissements*).

Leia kohtutäitur**Artikli 50 lõike 1 punkt d – kohtud, kellele tuleb esitada edasikaebus arestimismääruse tegemisest keeldumise peale**

Apellatsioonikohus (*Cour d'appel*)

Artikli 50 lõike 1 punkt e – asutused, kes on määratud pädevaks arestimismäärust ja muid dokumente vastu võtma, edastama ja kätte toimetama

Kohtutäitur

Artikli 50 lõike 1 punkt f – asutus, kes on pädev arestimismäärust täitma

Kohtutäitur

Artikli 50 lõike 1 punkt g – ulatus, milles võib arestida ühiskontot ja volituse alusel kasutatavat kontot

Kui arestitav konto on ühiskonto, tuleb arestimisest teavitada konto kõiki omanikke. Kui kohtutäiturile ei ole ühiskonto omanike isikud ega aadressid teada, palub ta pangal teavitada neid isikuid konto arestimisest ja nõude suurusel, et nad saaksid nõuetekohaselt teostada oma kontoga seotud õigusi ja eelkõige vabastada oma osa ühisvarast aresti alt.

Meetme vaidlustamise tähtaeg hakkab kulgema pärast seda, kui ühiskonto omanikku on konto arestimisest teavitatud.

Tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis R. 162-9 on sätestatud, et kui tegemist on abikaasade varaühisusega (*communauté des biens*) ning ühe abikaasa sissetulek ja töötasu kantakse kontole, mis võib olla ühiskonto, ja see konto arestitakse teise abikaasa võla tasumise tagamiseks, vabastatakse esimese abikaasa soovil aresti alt kohe summa, mis on võrdne arestimisele eelnenud kuul makstud sissetuleku ja töötasuga või arestimisele eelnenud 12 kuu keskmise kuusissetuleku ja -töötasuga.

Arestimist taotlev võlausaldaja peab kindlaks tegema võlgniku sissetuleku osa kontol, mida ta soovib arestida. Mõistagi saab ühiskonto arestida ka täies ulatuses, kui sellele on kantud ainult võlgniku sissetulek.

Prantsuse õiguses puudub esindajakonto mõiste.

Pandi üldpõhimõte (*principe du droit de gage général*) keelab nende summade arestimise, mis ei kuulu võlgnikule isiklikult, vaid mida võlgnik hoiab kolmandate isikute nimel või mis on võlgnikule hoida usaldatud.

Kui rahalised vahendid on kantud erikontole, mis kuulub ametiülesandeid täitvale vahendajale, ning suudetakse kahtluseta tõendada, et need kuuluvad kolmandatele isikutele, ei saa võlausaldajad neid vahendeid arestida, hoolimata sellest, et vahendaja on konto omanik ja ainus isik, kes saab nõuda nende vahendite tagasimaksmist. See kehtib hoiukassas (*Caisse des dépôts et consignations*) avatud notari (*notaire*) või kinnisvaraakleri või hoone haldaja erikontole deponeeritud summade kohta.

Artikli 50 lõike 1 punkt h – arestimisele mitte kuuluvate summade suhtes kohaldatavad eeskirjad

Prantsuse õiguses kehtivad korraga kaks sarnase eesmärgiga, kuid erinevalt toimivat mehhanismi: mittearestitav pangakonto jääk (*solde bancaire insaisissable*), mida ei saa automaatselt arestida, ning mittearestitavuse ülekandmine (*report d'insaisissabilité*), milleks on vaja võlgniku taotlust ja tõendeid selle kohta, et kontol olevat summat ei saa arestida.

1. Mittearestitav pangakonto jääk

Tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis L.162-2 on sätestatud, et kui võlgnik on füüsiline isik, peab pank jätma talle (arestimise päeva seisuga konto või kontode kreditsaldo piires) elatisraha summas, mis võrdub miinimumsissetuleku summaga (*RSA socle*), mis on pere- ja sotsiaalmeetmete seadustiku (*Code de l'action sociale et des familles*) artiklis L. 262-2 nimetatud kindla suurusega summa ühe inimese kohta; 27. aprilli 2016. aasta dekreediga 2016-538 on selleks summaks määratud 524 eurot ja 68 senti.

Vastavalt seadustiku artiklile R. 162-2 ei pea võlgnik taotlema selle mehhanismi rakendamist: pank teavitab viivitamata võlgnikku, et ta saab kasutada summat, mis ei kuulu arestimisele. Kui kontosid on mitu, võib võlgnikule jätta kasutamiseks raha kõikidelt kreditsaldodelt, kusjuures see summa võetakse esmajärjekorras arvelduskontodelt. Samuti teavitab pank kohtutäiturit viivitamata võlgnikule kasutamiseks jäetud summadest ning kontost või kontodest, kus neid summast hoiustatakse. Kui arestitakse eri pankades avatud kontod, teeb kohtutäitur kindlaks kolmanda isiku / kolmandad isikud, kes peab/peavad tagama võlgnikule „pangas hoitava miinimumsissetuleku“ (*RSA bancaire*), ning määrab kindlaks selle korraldamise viisi.

Vastavalt seadustiku artiklile R. 162-3 pannakse see summa võlgniku jaoks kõrvale üheks kuuks pärast konto arestimist.

2. Mittearestitavuse ülekandmine

Võlgniku taotlus mittearestitavuse ülekandmiseks on mõttekas ainult siis, kui summad, mida muidu ei saaks arestida, on suuremad kui mittearestitav pangakonto jääk.

Tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikli L.112-4 kohaselt ei saa pangakontole makstud mittearestitavaid summasid arestida. Seadustiku artiklis R. 112-5 on täpsustatud, et kui kontole kantakse summa, mis on täielikult või osaliselt mittearestitav, kohaldatakse asjaomase kontojäagi suhtes mittearestitavust selle summa ulatuses.

Seadustiku artiklis R. 162-4 on sätestatud, et „kui mittearestitavad summad makstakse kontole korrapäraste ajavahemike järel, näiteks töötasu, vanaduspensioni, peretoetuse või töötushüvitisena, võib konto omanik taotleda nende summade viivitamatut vabastamist, esitades tõendi summade päritolu kohta; sellest arvatakse maha summad, mis on kontolt debiteeritud pärast viimast mittearestitava summa laekumist“. See puudutab kahte liiki summasid: täielikult mittearestitav sissetulek, näiteks miinimumsissetulek; sissetulek, mida saab arestida ainult teatud ulatuses ning vastavalt tööseadustikus (*Code du travail*) sätestatud töötasu arestimist käsitlevatele normidele. Kassatsioonikohus (*Cour de cassation*) on leidnud, et mittearestitavus hõlmab kõiki selliseid pangakontole kogunenud summasid, mitte vaid viimast makset (kassatsioonikohtu (teine tsiviilkolleegium) 11. mai 2000. aasta otsus nr 98.11-696). Praktilisest seisukohast on seda normi keerukas rakendada, kui kontole kantakse ka maksed, mis on täielikult või osaliselt arestitavad.

Mittearestitavuse ülekandmisega hõlmatud summade kindlaksmääramisel ei võeta arvesse pooleliolevaid tehinguid, mis lõpetatakse 15 päeva jooksul pärast konto arestimist (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikli R. 162-4 teine lõik).

Võlgnik võib igal ajal, isegi enne pooleliolevate tehingute lõpetamise 15-päevase tähtaja möödumist, taotleda mittearestitavate summade talle kättesaadavaks tegemist; summad kantakse viivitamata talle üle. Võlausaldajale summade kättesaadavaks tegemisest ei teatata, välja arvatud juhul ja alles siis, kui ta esitab maksenõude: siis on tal 15 päeva aega võlgniku käsutusse antud summa ja selle kontole kandmise vaidlustamiseks (tsiviiltäitemenetluse seadustiku artikli R. 162-4 viimane lause).

Seoses mittearestitavate summadega, mis kogunevad ühekordestest maksetest (*créances instantanées*), sätestatakse tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis R. 162-5, et võlgnik võib taotleda nende summade viivitamatut vabastamist, esitades tõendi nende päritolu kohta; sellest arvatakse maha summad, mis on kontolt debiteeritud pärast asjaomase summa laekumise kuupäeva. Seda liiki summadeks on näiteks tagantjärele tehtav palgamakse (*rappel de salaires*) või matusetootus (*capital-décès*) (mittearestitavad vastavalt sotsiaalkindlustuse seadustiku (*Code de la sécurité sociale*) artiklile L.361-5). Neid summasid ei vabastata enne tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis L. 162-1 pooleliolevate tehingute lõpetamiseks ette nähtud 15-päevase tähtaja möödumist. Võlgnik saab alati taotleda täitmiskohtunikult kinnipeetud summade ennetähtaegset vabastamist, tingimusel et ta tõendab, et need summad ei kuulu arestimisele. Sellise juhul tuleb võlausaldaja ära kuulata või kohtusse kutsuda.

Artikli 50 lõike 1 punkt i – tasud, juhul kui pankadel on õigus võtta neid samaväärsete siseriiklike määruste täitmise või kontot käsitleva teabe esitamise eest, ja teave selle kohta, milline pool peab need tasud maksma

Prantsuse õiguses puuduvad erisätted arestimismääruse täitmisele pööramise tasude kohta. Raha- ja finantsseadustikus (*Code monétaire et financier*) on siiski sätestatud, et võlgnikust kontoomanikult võetavad arestimistasud (*frais par saisie-attribution*) tuleb esitada tasude loetelus, mis pangad on kohustatud esitama klientidele (artikkel D. 312-1-1).

Lisaks tuleb klienti neist tasudest eelnevalt tasuta teavitada (artikkel R. 312-1-2) kooskõlas artikliga L. 312-1-5, milles on sätestatud, et see teave tuleb esitada konto omaniku pangakonto väljavõttes ning et väljavõtte kuupäevast peab olema möödunud 14 päeva, enne kui need summad võib kontolt debiteerida. Tasud, mis pangad võtavad konto omanikult selles rubriigis käsitletu raames, määrab iga pank kindlaks oma äranägemise järgi ning need jäävad vahemikku 80–150 eurot.

Konto kohta teabe andmisega seotud kulud, mille tasumist pank saab nõuda kohtutäiturilt, kelle ülesanne on meede täitmisele pöörata, lisatakse kuludele, mida põhimõtteliselt peab maksma võlgnik (vt eespool).

Prantsusmaa pankade küsitavad tasud on erinevad, jäädes vahemikku 78–111 eurot.

Artikli 50 lõike 1 punkt j – arestimismääruse menetlemise või täimisega seotud mis tahes asutuse võetavate tasude skaala või muud eeskirjad, milles määratakse kindlaks asutuse võetavad tasud

Kohtutäitur võtab arestimismääruse täitmise eest tasu vastavalt kehtivale riiklikule skaalale. Need tasud on kokkuvõtlikult järgmised. Menetluse kogumaksumus (sealhulgas arestimismääruse muutmine lõplikuks täitemääruseks (*saisie-attribution*) ulatub 166,19 eurost 397,88 euroni, olenevalt asjaomase nõude suuruselt.

Lisaks on nõude tagamine üks äriseadustiku (*Code de commerce*) artiklis A 444-16 nimetatud sammudest ning seega tuleb selle eest maksta haldustasu (*droit d'engagement de poursuites*). Selle tasu määr on sätestatud seadustiku artiklis A 444-15. Kui nõude suurus on 76 eurot või väiksem, on tasu suurus 4,29 eurot. 76 euro piirmäärast suuremate nõuete puhul on tasu proportsionaalne nõude summaga (piirmäär on 268,13 eurot) vastavalt järgmisele skaalale:

NÕUDE SUURUS	KOHALDATAV MÄÄR
0–304 eurot	5,64%
305–912 eurot	2,82%
913–3040 eurot	1,41%
Suurem kui 3040 eurot	0,28%

Sama nõude täitmisele pööramise eest võib haldustasu võtta ainult üks kord.

Kui võlgnik vastutab meetmega seotud kulude eest, millega seoses tasu võetakse, maksab selle tasu võlgnik; muudel juhtudel maksab selle võlausaldaja. See summa tasutakse kohtutäiturile olenemata sellest, kas sissenõudemenetlus oli edukas või mitte.

Olenevalt sellest, kas meetmega seotud kulud kannab võlgnik või võlausaldaja, tasaarvestatakse need vastavalt artiklis A. 444-31 või artiklis A. 444-32 sätestatud tasuga.

Kõikide tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklite L. 152-1 ja L. 152-2 alusel esitatud taotluste eest võetakse tasu 21,45 eurot (ilma maksudeta) (vt äriseadustiku (*Code de commerce*) artikkel A.444-43, meede nr 151). Need puudutavad päringuid, mis esitatakse riiklikele, piirkondlikele, departemangu- ja munitsipaalasutustele; riiklike, piirkondlike, departemangu ja munitsipaalasutuste kontsessiooni alusel või nende kontrolli all tegutsevatele ettevõtjatele; riigiasutustele või haldusasutuse kontrolli all tegutsevatele asutustele või asutustele, kellel on seaduse alusel õigus hoiukontot omada. Sama tasu kehtib Ficoba registrisse päringute tegemisel.

Artikli 50 lõike 1 punkt k – siseriiklike määruste järjestamise kord, kui seda kohaldatakse

Arestimine ei takista võistlejate nõuete esitamist, kuid eelisõigus on esimesel arestimist taotlenud võlausaldajal. Asjaolu, et nõue on tagatud, et takista teist võlausaldajat algatamast teist täitemenetlust, kuid see meede jõustub ainult siis, kui esimest meedet ei muudeta lõplikuks täitemeetmeks.

Tsiviiltäitemenetluse artiklis L. 523-1 on sätestatud, et kui tagatakse rahaline nõue, tuleb tasuda tagatis vastavalt tsiviilseadustiku artiklile 2350, st summa broneeritakse ja sellele seatakse eelisnõudeõigus pante (*gages*) käsitleva tsiviilseadustiku artikli 2333 tähenduses. Seega annab arestimine seda taotlenud võlausaldajale pandipidaja „eesõiguse“, st õiguse, et tema nõue rahuldatakse enne teiste võlausaldajate nõudeid. Arestimist taotlenud võlausaldaja ei pea kartma tagatiseta võlausaldajate või madalama järgu nõudeõigusega võlausaldajate võistlejaid nõudeid. Arestimist taotlenud võlausaldaja nõuete ees võivad olla esimuslikud nende võlausaldajate nõuded, kellel on kõrgema järgu eesõigused, näiteks töötajate „supereelisõigus“, kohtukulude eelisõigus või riigikassa üldine eelisõigus.

Kui samal päeval tehakse mitu arestimismäärust, jagatakse arestitud summa proportsionaalselt ning eelisõigusi ei ole vaja arvesse võtta (kassatsioonikohtu 24. mai 1996. aasta otsus nr 09-60.004).

Artikli 50 lõike 1 punkt l – kohtud või täitevasutus, kes on pädevad/pädev rakendama õiguskaitsevahendit

Arestimismääruse kehtetuks tunnistamiseks, arestimismääruse täitmise piiramiseks või lõpetamiseks või otsustamiseks, et arestimismääruse täitmisele pööramine oleks vastuolus avaliku korraga ning tuleb seetõttu lõpetada, on pädev esimese astme kohtu täitmiskohtunik.

Artikli 50 lõike 1 punkt m – kohtud, kellele saab esitada edasikaebuse, ja edasikaebuse esitamise tähtaeg, kui selline tähtaeg on kindlaks määratud

Artikli 33, 34 või 35 alusel tehtud otsuste peale esitatud kaebusi on pädev arutama apellatsioonikohus. Edasikaebuse esitamise tähtaeg on 15 päeva.

Tähtaeg hakkab kulgema päeval, mil saaja allkirjastab kinnituse, et ta on kätte saanud täitmiskohtuniku otsust sisaldava tähitud kirja, mille saadab pooltele kohtuametnik.

Kui kättesaamise kinnitusele alla ei kirjutata, peab poole taotlusel täitmiskohtuniku otsuse kätte toimetama kohtutäitur ning tähtaeg hakkab kulgema otsuse kättetoimetamise kuupäevast.

Artikli 50 lõike 1 punkt n – kohtukulud

Arestimismääruse taotluse ja edasikaebuse esitamine on tasuta.

Tsiviiltäitemenetluse seadustiku artiklis L. 512-2 on sätestatud, et arestimismäärusega seotud kulud kannab võlgnik, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab menetluse lõpetamisel teisiti. Kohus peab heaks kiitma kuluelemendid ja määrama kindlaks, kes need tasub.

Artiklis on ka sätestatud, et kui kohus annab korralduse arestitud summad vabastada, võidakse võlausaldajalt välja mõista hüvitis arestimisega tekitatud kahju eest. Kohtupraktika kohaselt võib hüvitise maksmise kohustuse täitmisele pöörata süüd tõendamata (kassatsioonikohtu (teine tsiviilkolleegium) 29. jaanuari 2004. aasta otsus nr 01-17.161 ja 7. juuni 2006. aasta otsus nr 05-18.038).

Artikli 50 lõike 1 punkt o – dokumentide tõlkimisel aktsepteeritavad keeled

Aktsepteeritakse ainult prantsuskeelseid dokumente.

Viimati uuendatud: 22/10/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.